

демократије.

1. УНИТАРНА ДРЖАВА

Прве државе са којима се срећемо биле су строго централистички и унитарно уређене, са једним (јединственим) центром државног и политичког управљања и одлучивања. То су биле некад моћне империје и деспотије у којима је постојала само једна власт која је у правом смислу била суверена и у којој су биле уједињене све њене надлежности (функције). Иако ове моћне државе више не постоје, ипак су се сачувале унитарне или јединствене државе у којима је власт усредсређена на једном месту, једном центру државног и политичког одлучивања. Такве државе имају просту структуру власти – једног носиоца државне власти у коме се налазе најважнији државни органи (законодавни, извршни и судски) који врше све функције државне власти. Зато када се каже да је једна држава унитарна, то значи да у њој сем једног не постоје други државни субјекти, с тим да се она у организационом смислу може евентуално поделити на управне округе или самоуправна тела, али не и на државе чланице. Иако данас има и унитарних и сложених (федералних) држава, намеће се закључак да је унитарно уређење ближе самом појму државе као јединствено правно уобличене и уређене заједнице. Иако је унитарна држава ближа централизму, руковођењу из једног центра које по природи ствари није демократско, то не значи да је она аутоматски монархиска, тоталитарна или недемократска. Она може да буде и таква мада је то више ствар прошлости јер данашње државе више теже томе да буду демократски уређене и настројене. Демократичност унитарне државе се постиже различитим средствима и решењима којима се та јединствена (унитарна) власт ублажава, смањује или преноси на друге центре или ниже нивое (демократског) одлучивања. Тако са становишта вршења власти или управљања државним пословима, унитарна држава може да буде централизована или децентрализована, с тим да сама централизација може да се организује или на принципу концентрације или принципу деконцентрације. Концентрација власти у унитарној држави је више теоријска могућност него реалност јер су данас ретке државе где све функције власти врше само централни државни органи, без учешћа или помоћи других (локалних) органа. Много је реалнија централистичка унитарна држава која функционише на принципу деконцентрације и где се унутар ње, на одређеном подручју, образују тзв. подручни органи на које